

REPORTASJEN

TEKST OG FOTO: BRITT-ELLEN NEGÅRD
ben@glomdalen.no

Ustoppelig klima

Været, temperaturen og CO₂-utslipp bekymrer ikke Per Jan Langerud. Han holder fast ved at **klimaet** styrer seg selv.

Klimagranskeren skuer ut over vakre Gjesåsen med sjøen glitrende i høstsola. Fra hytta si høyt oppe i Gardsknappen kan han la regnbygene passere i rask fart over den blå septemberhimelen. Per Jan Langerud nyter den varme høstdagen. Han bekymrer seg ikke for menneskeskapte klimaendringer. I en årrekke har han gransket klimaforholdene, lest rapporter og studert grafer, temperatursvingninger og issmelting. Debattert med forskere, professorer, meteorologer og politikere.

Overveldende respons

Og den pensjonerte offshoreingeniøren er ustoppelig. Han har skaffet seg mye informasjon om klima og vær, kjemiske og fysiske lover. Og han argumenterer ivrig for sine påstander ved enhver anledning. Gjennom de siste 20 årene har Langerud skrevet mange artikler og kronikker om endringer i klimaet. Nå har han samlet disse, utbedret dem og satt dem i sammenheng. Det er blitt til boka «Klima, is og forskerfeil».

Han er overveldet over responsen han har fått, og denne uka har han vært invitert til Universitetet i Oslo for å snakke om boka si. Det kommer bokbestillinger fra Svalbard. Han får støtte og motstand.

75-åringen bruker mye tid på klimagranskningen sin, og han innrømmer at kona blir litt lei iblant.

– Nå er hun litt mer fornøyd, da, ettersom jeg har samlet og ordnet opp i mye av det jeg har hatt liggende av artikler og rapporter. Hun synes det har vært moro at jeg får gitt ut boka og har støttet meg i arbeidet, sier Langerud.

– Noen jukser

Den gamle offshoreingeniøren har grunnutdanning i fysikk og kjemi, og klimagranskningen holder hjernesvingningene i gang:

– Det gjelder å forhindre at sagflisa blir rå, humrer han. Langeruds kronikker har skapt debatt.

– Jeg har vært i tottene på mange; forskere og politikere.

Det er da ikke så sikkert at forskerne alltid har rett. Vi vet at noen jukser. Andre kan ta feil. Det er sunt å være skeptisk, og jeg synes ikke journalistene har vært flinke nok i sin dekning av klimapolitikken. Politikerne har bestemt seg for å tro på påstandene om global oppvarming. Så kan de komme og kreve avgifter og få igjennom sine saker. Aller verst er det CO₂-skremselet de kommer med på verdensbasis som fører til overgangen til biodrivstoff. Snart er 40 prosent av avlingene biobrensel og fører til at matvarekrisen øker. Matjorda blir dyrere og matprisene øker slik at folk ikke har råd til å spise seg mette. Overgang til biodrivstoff er en trussel for menneskeheten. Det vi dyrker skal vi produsere mat av. CO₂ kan brukes til å produsere mer mat, slik de gjør i drivhusene, der en tredobling av CO₂ fører til at produksjonen øker.

Frykter ikke CO₂

Per Jan Langerud avviser at CO₂-utslippene har så stor innvirkning på global oppvarming.

– Det er vanddampen som er den dominerende drivhuseffekten. Og mye tyder på at vandamp representerer 96 prosent av drivhuseffekten. Det er mye større enn noen har trodd, sier Langerud.

I boka vises det til grafer og rapporter som viser utviklingen gjennom flere tusen år. Og han mener at disse viser

«Det er da ikke så sikkert at forskerne alltid har rett. Vi vet at noen jukser. Andre kan ta feil. Det er sunt å være skeptisk.»

KLIMA: Per Jan Langerud skuer mot regnbygene som jager over

at temperatursvingninger har en naturlig rytmisk forklaring. I samme takt som istidene på kloden. Han forklarer dette med sykliske forandringer i jordbanen og jordas stilling i jordbanen.

– I FNs klimapanel vet de også at utfordringene med CO₂ er en overdrivelse. Det jeg ønsker, er å få fram sannheten om fakta som andre holder skjult for oss. Så som at det var så varmt på 30-tallet at folk skrev bekymrede kronikker i Aftenposten om grønne vintre og om stigende temperatur i arktiske strøk som førte til at isen smeltet, sier Langerud.

I boka handler det mye om isen på Grønland, i Arktis og Antarktis. Og han forklarer endringen i ismassene med havstrømmer.

– Isen i Arktis øker kraftig i 2012. Etter at stillehavsstrømmen PDO snudde og ble kaldere i 2008, ser det ut til at isen øker kraftig særlig på stillehavssiden av Arktis. Det er 25 år siden det var så mye is i Arktis, mens enkelte forskningsrapporter forsøker å fortelle oss det motsatte. Ifølge PDO indeksen vil isen i Arktis øke fram mot 2040, mener Langerud.

– Mens isen på Svalbard smelter?

– I mars var isen på Svalbard like stor som for 15–20 år siden, men den har minket mye den siste tiden. Det har mest med temperaturen i Golfstrømmen og vindretninger å gjøre. Temperaturen i Golfstrømmen har vært høy de senere årene, og det er lite is i Barentshavet. Men på stillehavssiden og på vestsiden av Grønland er det mye is. Dette har heller ikke noe med CO₂ å gjøre, men havstrømmene styrer hvor varmeproduksjonen fra tropene skal gjøre av seg. Havstrømmer hindrer det varme vannet i å strømme ned mot Sydpolen. Der er det istid, mens det oppvarmede vannet kommer gjennom Atlanteren og hitover.

Langerud hevder at CO₂-opptaket styres av Henrys lov.

– Havets evne til å ta opp mer CO₂ øker når temperaturen i vannet synker. Når temperaturen i havet synker igjen, vil det ta opp større mengder CO₂. Og målinger viser at temperaturen i havet i Arktis er synkende, sier han.

Langerud hevder at jordkloden tåler større mengder CO₂ og viser til at gassen er livsviktig for mennesket og for fotosyntesen.

– Så da kan vi bare forurense så mye vi orker?

– Nei. Jeg snakker om klima. Ikke om miljøet. Vi skal ikke forurense miljøet, men det er mange gasser og mye forurensning som er adskillig farligere for naturen og menneskeheten enn CO₂.

FAKTA

Karbondioksid – CO₂

- Karbondioksidgassen CO₂ er en naturlig del av naturens kretsløp.
- Den sirkulerer fra den døde natur til den levende natur og derfra tilbake til den døde natur. Særlig gjennom fotosyntesen hos grønne planter og åndedrettsprosessen hos levende organismer.
- Gassen dannes også når man brenner fossile brensler som petroleum, kull, parafin og bensin, eller andre organiske materialer.
- Gassen bidrar til økt næringsvekst og drivhuseffekt.
- Bidraget til sur nedbør er trolig minimal.
- Drivhuseffekten per molekyl er lang mindre enn for mange andre gasser, men ettersom konsentrasjonen i atmosfæren er relativt høy og levetiden er lang, er den likevel en viktig klimagass.

KILDE: WIKIPEDIA

realist

himmelen i stor fart. Han mener at vi ikke kan få et bedre klima på jordkloden enn det vi har nå – midt mellom to istider.

BRENNBART: Vedfyring og kullkraftverk vil ikke føre til økt drivhuseffekt, mener den pensjonerte offshoreingeniøren.

Langerud er ivrig medlem av organisasjonen Klimarealistene.

– Men jeg er ingen politiker og forfekter ikke politiske synspunkter. Selv om jeg ser at det eneste partiet som har holdt hodet kaldt i klimadebatten, er Fremskrittspartiet. Og jeg registrerer at det er flere land som avviser påstandene fra Klimapanelet og som ikke vil skrive under avtalene. Canada er ett av landene som nå har trukket seg fra Kyoto-avtalen.

Langerud hevder at klimapanelets grep på verdens klimapolitikk er i ferd med å rakne.

– De har beholdt sin troverdighet lengst i EU, men nå faller også de ifra. Her i Norge ligger vi bak i køen. Men det er svært mange forskere og professorer som hevder det samme som meg.

Ideelt i Gjesåsen og på jorda

Klimagranskeren lener seg tilbake i plaststolen på det lille plataet utenfor hytta og sukker fornøyd. Han trives her i Gjesåsen, hvor kona hans kommer fra, og hvor de bruker nesten all sin tid fra påske til oktober.

– Nå er klimaet på jorda så nært opp mot det ideelle som vi kan komme. Litt for varmt på det varmeste. Litt for kaldt på det kaldeste. Men vi får det neppe mer perfekt. Vi er midt imellom to istider.

UBEKYMRET: – Det er ikke CO2 som forårsaker drivhuseffekten, men det betyr ikke at vi skal fortsette å forurense miljøet, sier Per Jan Langerud.

Det er sola og jordas akse som bestemmer dette. For 6000–7000 år tilbake var middeltemperaturen på jorda tre grader høyere. Da var det ingen isbreer i Norge og det vokste skog på Hardangervidda. Vi går mot en kaldere periode nå, men det vil ta 1000–2000 år før det blir plagsomt kaldere. Imens har vi glede av Golfstrømmen.

– De kommer etter

Med boka håper Langerud å nå ut med sine betenkeligheter til vanlige folk, til politikere og forskere.

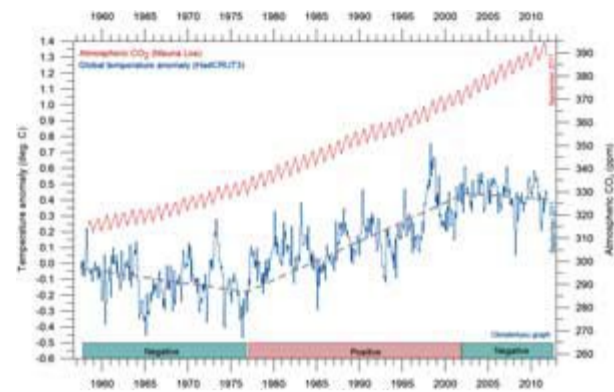
– Det er mange skolerte mennesker som ikke driver med klimasaker som trenger informasjon. Håpet er at politikerne tar til fornuften og stopper slike vanvittige investeringer som månedlingsprosjekter og rensanlegg på Mongstad. Jeg begynner å ane at vi er i siget. At det vokser fram motforestillinger mot skremslene fra klimapanelet, som har resultert i så enormt store feilinvesteringer.

– Nå får du en viss støtte fra amerikanske klimaforskere. De hevder at CO2 ikke vil øke temperaturen på jorda like drastisk som vi har trodd?

– Ja, de kommer etter. Den ene etter den andre er på rett spor.

Langerud verken jubler eller er overrasket:

– Jeg holder meg til vitenskapelige fakta. Det er det flere ute i den store verden som gjør, sier han tørt.

MIDDELTEMPERATUR: Grafen over fra Hadley Centre England viser den globale middeltemperaturen for perioden 1958 til september 2011. Den røde kurven øverst viser atmosfærens CO2-innhold målt på Mauna Loa observatoriet på Hawaii. CO2 fordeler seg veldig jevnt rundt på jorda. – Den viser at temperaturkurven er uavhengig av CO2-kurven og at temperaturen nå er synkende på tross av at CO2-nivået øker kraftig. Hadde temperaturkurven gått ned til 1920, ville vi ha sett at temperaturen var like høy på 1930-tallet som i år 2000, sier Per Jan Langerud.

– Vi har god tid

Amerikanske forskere mener at CO2 ikke øker temperaturen på jorda like drastisk som fryktet.

En ny amerikansk forskningsrapport konkluderer med at en dobling av klimagassen karbondioksid, CO2, i atmosfæren ikke vil øke oppvarmingen på kloden så drastisk som FNs klimapanel har antydnet. Undersøkelsen, som er utarbeidet ved Oregon State University i samarbeid med flere andre universitet, gir delvis støtte til påstandene som framsettes av Per Jan Langerud. De bygger på temperatursvingninger mange tusen år tilbake i tid.

– Våre resultater antyder at det er mindre sjanse for ekstreme klimaforandringer enn man tidligere har anslått, uttaler Andreas Schmittner ved Oregon State University.

Målinger fra istiden

Forskerne har nå gått tilbake og sett på temperaturendringer helt tilbake til istiden for 21.000 år siden. Tidligere forskningsrapporter er bygget på data fra den industrielle revolusjon i 1850 og fram til vår tid.

For å rekonstruere hvordan temperaturen på land og vann var under istiden, har forskerne studert alt fra fosiler til iskjerner. Ifølge Schmittner gir deres modell et helt annet bilde av de framtidige, globale forandringene.

I 2007 ble det fra FNs klimapanel (IPCC) anslått at temperaturen på jorda vil stige med 2–4,5 grader innen 2050 dersom CO2-mengden i atmosfæren blir fordoblet.

Enkelte studier har hevdet at konsekvensene blir enda verre, og at en dobling av CO2-utslipp vil gi en stigning på ti grader eller mer. Nå viser den ferske studien som skal publiseres i tidsskriftet Science at temperaturen neppe vil øke mer enn 2,4 grader.

Men CO2-trusselen mot klimaet avblåses ikke. Det understrekes at den globale oppvarmingen er en reell fare og at økte utslipp av CO2 vil få flere alvorlige konsekvenser.

Forskerne slår likevel fast at det er lite sannsynlig at en dobling av gassen i atmosfæren vil være like alvorlig som det tidligere har vært varslet om.

– Dramatiske endringer kan skje, men vår studie antyder at vi har tid, om vi gjør en innsats, sier Schmittner.

Norsk støtte

Audun Rosland er avdelingsdirektør i Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif). Han sa dette til NRK:

– Hvis forskerne er enige i dette, er det gode nyheter.

Han antar at artikkelen blir tatt med i vurderingen når IPCC skal legge fram sin femte klimarapport. Rosland sier han har hørt om studier som antyder at vi kan få økt oppvarming på grunn av økte utslipp av andre typer gasser.

Forskningsdirektør Knut Alfsen ved klimaforsknings-senteret Cicero sier at resultatene er interessante, men at de ikke er revolusjonerende:

– De er ett av flere viktige bidrag til klimaforskningen. Selv om de estimerer en lavere temperaturøkning, er det likevel innenfor spennet som FNs klimapanel har antydnet.

Langer ut mot klimarealister

Klimaforskningssettene Cicero og Bjerknes tilbakeviser at den globale oppvarmingen har stoppet opp.

Alle de videregående skolene i landet har fått en brosjyre fra organisasjonen som kaller seg Klimarealistene. Heftet het «Naturen, ikke menneskene, styrer jordens klima».

Det har fått klimaforskningssettene Cicero og Bjerknes-senteret til å lange ut. De tilbakeviser fakta i brosjyren og kaller den graverende. At det er Jupiter og Saturn som påvirker havtemperaturen er blant påstandene i heftet som blir tilbakevist i tilsvaret fra forskerne ved de to settene.